

دیدگاه

شماره: ۸۱۰		موضوع: اقدامات حفاظتی تبعیض آمیز ترکیه علیه ایران
تاریخ: ۹۶/۰۷/۱۷		
تهیه و تنظیم: فرزاد مرادپور		
توضیح اجمالی: اقدامات حفاظتی به اتخاذ اقدامات اضطراری موقتی اطلاق می گردد که افزایش ناگهانی واردات یک کالا آسیب جدی برای تولیدکنندگان داخلی کالای مشابه ایجاد کند، در چنین شرایطی معمولاً از طریق افزایش عمومی نرخ تعرفه کالای مزبور یا وضع سهمیه برای آن، اقدام حمایتی و حفاظتی صورت می گیرد. نحوه اعمال این اقدام اساساً غیر تبعیض آمیز است و بر عموم کشورها وضع می گردد. آخرین وضعیت اقدامات حفاظتی ترکیه حاکی از آن است که از مجموع ۷ اقدام حفاظتی در دست اجرای این کشور تنها دو اقدام بر عموم کشورها وضع گردیده است و ۵ اقدام دیگر صرفاً بر واردات از ایران اعمال می شود. عمده این اقدامات که سابقه آنها به سال ۲۰۰۲ برمیگردد به وضع سهمیه بر واردات محصولات شیشه ای ایران مربوط می شود که تا سال آینده نیز برقرار خواهد بود. دیگر محصولات مشمول (که مجموعاً بیش از ۵۰ کالا را شامل می شوند) الیاف پلی استرو نیز الیاف بسته بندی موسوم به فیلم های پروپیلن بوده اند که مشمول تعرفه بالاتر و سهمیه شده اند و در مورد آخر با وجود تلاشهایی که اخیراً در سطح وزارت با ریزنی با طرف ترک جهت ممانعت از تمدید پس از انقضای دوره ۴ ساله آن صورت گرفت، بازهم وضع سهمیه برای چند سال دیگر تمدید شد.		
نکات کلیدی: ۱- وضع تبعیض آمیز اقدامات حفاظتی علاوه بر آن که نقض صریح و بی سابقه رویه های شناخته شده بین المللی در اعمال اقدامات حفاظتی است و در تعارض با تعهدات عدم تبعیض در مناسبات فیما بین قرار می گیرد با مقررات داخلی ترکیه نیز مطابقت ندارد. مقررات حفاظتی ترکیه مصوب ۲۰۰۴ و اصلاحیه های آن در ۲۰۰۷ و ۲۰۱۳ در تطابق با ضوابط بین المللی، افزایش واردات به طور عام و نه از یک مبدا خاص را شرط اولیه این اقدامات می داند. ۲- از آنجا که شرط دیگر وضع چنین اقداماتی اثبات وجود رابطه علی میان واردات و لطمه جدی فراگیر به تولیدکنندگان داخلی است نادیده گرفتن واردات از دیگر مبادی انتساب لطمه به واردات از ایران را - که سهم واردات از ایران از کل واردات به عنوان مثال در کالای اخیرالذکر کمتر از ۳ درصد است - کاملاً مخدوش می سازد چراکه این پرسش منطقی بی پاسخ می ماند که چگونه واردات کمتر از ایران موجب لطمه بوده است و واردات بیشتر از دیگر مبادی خیر. ۳- موارد قابل خدشه در وضع این اقدامات محدود به موارد پیش گفته نیست و به عنوان مثال در کالای اخیر که اقدام حفاظتی بر آن اخیراً تمدید شد حتی شرط اول هم وجود نداشت یعنی در آخرین مقطع آماری واردات که مربوط به سال ۲۰۱۶ بوده اساساً هیچگونه افزایش وارداتی رخ نداده است و بالطبع لطمات مورد ادعا در مقطع اخیر نمی تواند به آن منتسب شود. ۴- ریزنی هایی که در دوساله اخیر حتی در سطح وزیر برای تجدید نظر طرف ترک در این رویه صورت گرفته است بی نتیجه مانده و حتی اخیراً به تمدید یکی از این اقدامات انجامیده و بسا که تمهیدهای دیگری هم در پی داشته باشد. بویژه آنکه ترکیه در اصلاحیه مقررات حفاظتی خود سقف زمانی ۸ ساله این اقدامات را در خصوص کشورهای غیر عضو سازمان جهانی تجارت برداشته است، اصلاحی که به طور خاص ناظر بر ایران بوده است. ۵- در چنین شرایطی تنها راه پیش روی ایران برای تصحیح رویه مزبور، وضع اقدامات متقابل بر کالاهای ترکیه است که بی درنگ باید در دستور کار قرار گیرد.		